

วิธีดำเนินการวิจัย และรวบรวมข้อมูล

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา

2. เพื่อศึกษางานบริหารด้านวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ ระดับประถมศึกษาในต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ก) การพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมายและนโยบายของโรงเรียน

ข) การสรรหา คัดเลือก และจัดวางตัวบุคลากรในโรงเรียน

ค) การจัดสรร เวลา และสถานที่

ง) การจัดหา และจัดใช้วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่

จ) การจัดบริการส่งเสริมการเรียนการสอน

ฉ) การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ช) การประเมินความต้องการของโรงเรียนและประเมินผล กระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน

3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างระบบบริหารงานวิชาการ และปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา ทั้ง 8 งาน ดังกล่าว ประชากร

กลุ่มประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษา (เฉพาะที่เปิดสอนชั้น ป.1 - ป.4. และ ป.1-ป.7) ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 211 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้คือโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเลือกมาเฉพาะโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา (ป.1 - ป.4 และ ป.1 - ป.7) ประมาณ

ร้อยละ 10 ของโรงเรียนที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานคร วิธีเลือกโรงเรียนใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง (Sample Random Sampling) ซึ่งจะได้โรงเรียนตัวอย่างมาใช้ในการวิจัย 20 โรงเรียน ดังรายชื่อต่อไปนี้ คือ

เขต	โรงเรียน	เปิดสอนชั้น
1. พระโขนง	1. สามมิตร	ป.1 – ป.4
2. ป้อมปราบ	1. สตรีวิสุทธิกษาม	ป.1 – ป.7
	2. บุญศิลป์	ป.1 – ป.4
	3. ชื่อติบจิงกวง	ป.1 – ป.4
3. คลองสาน	1. พัฒนาวิทยา	ป.1 – ป.7
	2. เจริญประชาศึกษา	ป.1 – ป.4
4. บางกอกใหญ่	1. กรุงเทพมหานครวัน	ป.1 – ป.4
5. กุสิต	1. อังศุมาศวิทยา	ป.1 – ป.7
	2. พัฒน์วิทยา	ป.1 – ป.4
6. พญาไท	1. สหิทธิปัญญาการ	ป.1 – ป.7
	2. ประไพพัฒน์	ป.1 – ป.7
	3. กุสิติศึกษา	ป.1 – ป.4
7. บางกะปิ	1. ไชนันท์ศึกษา	ป.1 – ป.7
8. ยานนาวา	1. กรุงเทพมหานครรัตน	ป.1 – ป.7
9. บางกอกน้อย	1. กรุงเทพมหานครวิทยาลัย	ป.1 – ป.7
10. พระนคร	1. ประสาทปัญญา	ป.1 – ป.4
	2. ประสมศึกษา	ป.1 – ป.4
11. สัมพันธวงศ์	1. แฉยอิง	ป.1 – ป.4
12. คลิ่งชัน	1. ปิยวิทยาคลิ่งชัน	ป.1 – ป.4
13. บางรัก	1. สัจจศึกษา	ป.1 – ป.4

ตัวอย่าง (Sample) การสุ่มและการกำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sampling and Sample Size) จากจำนวนประชากรดังกล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ คือ

1. กลุ่มผู้บริหาร ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์เอาหมกทุกคน จะมีประชากรรวมทั้งสิ้น 50 คน
2. กลุ่มนักวิชาการ ได้กำหนดไว้ว่า นักวิชาการเกี่ยวกับโรงเรียนราษฎร์เอาหมก ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มมาร้อยละ 50 ของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีประชากรรวมทั้งสิ้น 167 คน
3. ประชาชน ได้แก่ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างสุ่มมาร้อยละ 2 ของแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะมีประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 147 คน

รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้นที่สุ่มมาเพื่อการวิจัยครั้งนี้ 364 คน

คูตารางที่ 12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12

ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ผู้บริหาร		นักวิชาการ(ครู)		ประชาชน	
	ทั้งหมด	100%	ทั้งหมด	50%	ทั้งหมด	2%
1. สามมิตร	1	1	11	5	274	5
2. สตรีวิสุทธกาม	3	3	11	5	278	5
3. บุญศิลป์	2	2	16	8	362	7
4. ชื่อดิบจิงควง	3	3	41	20	866	17
5. พัฒนาวิทยา	3	3	17	8	387	8
6. เลิศศิลป์พิทยา	3	3	21	10	358	7
7. กรุงธนวิทยาภวัน	2	2	13	6	312	6
8. อังศุมาศวิทยา	2	2	17	8	524	10
9. พิพัฒน์วิทยา	2	2	10	5	112	2
10. สิทธิปัญญคาร	2	2	11	5	212	4
11. ประไพพัฒน์	4	4	12	6	351	7
12. คุณิศพิทยา	2	2	8	4	177	4
13. ไชยนันท์ศึกษา	3	3	12	6	218	4
14. กรุงเทพมหานคร	2	2	11	5	314	6
15. ฤๅณาณุกูล	3	3	8	4	146	3
16. ประสาทปัญญา	3	3	34	17	636	12
17. ประสมศึกษา	1	1	7	3	201	4
18. เวยอิง	5	5	60	30	1345	26
19. ปิยวิทยาคลิ่งขัน	2	2	9	4	230	4
20. สัจจศึกษา	2	2	17	8	332	6
รวม	50	50	346	167	7635	147

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 50 ข้อ สำหรับนักวิชาการและนักบริหารและจำนวน 30 ข้อ สำหรับประชาชนซึ่งจะแบ่งจำนวนข้อในแต่ละตอนของ เนื้อหาจำนวน 8 ตอนดังนี้

ตาราง 13 จำนวนข้อคำถามในแบบสอบถามที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	นักวิชาการ	กลุ่มวิชาการ	ประชาชน
1. การพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน	6	6	3
2. การสรรหา คัดเลือก และจัดวางตัวบุคลากร	7	7	3
3. การจัดสรร เวลา และสถานที่	5	5	5
4. การจัดหา จัดใช้วัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่	6	6	3
5. การจัดบริการส่งเสริม การเรียนการสอน	7	7	5
6. การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียน กับชุมชน	7	7	3
7. การประเมินความต้องการของโรงเรียนและ ประเมินผลกระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน		6	2
รวม	50	50	30

รูปคำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการถามความคิดเห็นที่มีต่องานบริหารการศึกษาแก่นักวิชาการของโรงเรียนราษฎร์ ทั้ง 8 ด้าน เป็นคำถามที่มีคำตอบใหญ่ตอบ เล็กคำตอบจากคำตอบหลายคำตอบได้เพียงคำตอบเดียว ซึ่งรูปคำถามที่ใช้ เป็นดังนี้

1. นักเรียนในโรงเรียนของท่านมีความประพฤติเหมาะสมเพียงใด

(.....) (.....) (.....) (.....)
มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

นอกจากนี้ ท้ายคำถามแบบมาตราประเมินค่า ยังมีคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะปัญหาในงานด้านต่าง ๆ ทั้ง 8 งานดังกล่าว

ตอนที่ 2 เป็นการถามข้อมูลส่วนตัว คือ เพศ อายุ วุฒิ อายุราชการ เป็นต้น แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยได้แยกออกเป็น 3 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ชุดที่ 2 สำหรับนักวิชาการ และชุดที่ 3 สำหรับประชาชน

เนื้อหาทั้ง 3 ชุด นี้จะเหมือนกัน จะแตกต่างกันอยู่ที่การไขถ้อยคำเพื่อให้เหมาะสมกับผู้ตอบคำถาม และสำหรับประชาชนจะคัดข้อที่ไม่อยู่ในวิสัยที่ผู้ปกครองนักเรียนจะตอบได้ ออกเสียส่วนหนึ่ง แต่ก็ยังคงเนื้อหาทั้ง 8 งาน เช่นกัน

การสร้างแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถาม ได้ยึดหลักงานบริหารการศึกษา คำนึงวิชาการทั้ง 8 งาน คือ การพัฒนาจุดมุ่งหมายเป้าหมาย และนโยบายของโรงเรียน การสรรหาคัดเลือก และจัดวางตัวบุคคลากรในโรงเรียน การจัดสรรเวลาและสถานที่ในการจัดหาและจัดใช้วัสดุ อุปกรณ์ และอาคารสถานที่ การจัดบริการ ส่ง เสริมการเรียนการสอน การสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน การจักโปร แกรมการอบรมและการประเมินผลความคองการของโรงเรียน และประเมินผลกระบวนการและผลผลิตของโรงเรียน โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ และผู้เกี่ยวข้องในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งในขั้นแรกนี้ได้สร้างขึ้น 72 ข้อสำหรับนักบริหารและนักวิชาการ และจะเลือกไว้เพียงชุดละ 50 ข้อ เมื่อจะใช้จริง และ 40 ข้อ สำหรับประชาชน และจะเลือกไว้เพียง 30 ข้อ เมื่อจะใช้จริง

การทดลองแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ก่อนที่จะนำไปใช้จริง ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบในชั้นต้นเสียก่อน เพื่อที่จะได้ทราบว่า เมื่อนำไปใช้จริงแล้วจะเกิดปัญหาในด้านภาษา ความเข้าใจและความสมบูรณ์ของลักษณะคำถามหรือไม่ เพื่อที่จะพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

การทดลองแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบผู้บริหารโรงเรียนราษฎร์ 6 คน และครู จำนวน 45 คน เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาแล้วก็นำมาพิจารณาจุดบกพร่องและเลือกเอาข้อที่มีการกระจายที่กว้างนอกจากนี้ยังได้นำไปปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

สำหรับการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ถือโอกาสสัมภาษณ์ผู้บริหารบางคนในโรงเรียนที่พอจะมีโอกาสและเวลาทั้งนี้ ได้สอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานโดยทั่วไปภายในโรงเรียน ดังนั้น จึงไม่ได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้น

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบให้กับประชากรในกลุ่มตัวอย่างยังโรงเรียนทั้งหมด 20 โรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อแจ้งการกรอกข้อมูล ตอนแบบสอบถาม และนัดแนะที่จะมารับแบบสอบถามนั้นคืนหลังจากนั้นอีก 1 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยจะกลับมารับแบบสอบถามนั้นคืนด้วยตนเอง เช่นกัน พร้อมกันนั้นก็จะได้ถือโอกาสสังเกต และสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนั้น ๆ ประกอบกันไปด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด

แบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมา ดังนี้

ประชากร	แบบสอบถาม		คิดเป็นร้อยละ
	ส่งไป	รับกลับคืน	
ผู้บริหาร	50	48	96.00
นักวิชาการ	167	151	90.42
ประชาชน	147	104	70.75
รวม	364	303	83.24

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percentage Ratio) ของความถี่ของคำถามแต่ละข้อและแต่ละคำตอบในข้อเดียวกัน การหาค่าร้อยละใช้สูตร

ร้อยละของรายการ = $\frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$
 และหากค่าไคสแควร์ หากความเชื่อมั่นของความแตกต่างของคำตอบ มีสูตร ดังนี้

$$\chi^2(df) = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right] \quad 1$$

χ^2 = ค่าไคสแควร์

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)

\sum = ผลรวม

f_o = ความถี่ที่ได้จากการสำรวจจริง (observed Frequency)

f_e = ความถี่ตามสมมติฐาน (Expected Frequency)

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะใช้ค่าโดยละเอียดในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรรณสูต, สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2515) หน้า 145.